

Opisi delavnic

Začetek projekta: 1. 9. 2023
Dolžina projekta: 25 mesecev

It starts with me

Ključni ukrep: Partnerstvo za sodelovanje in izmenjavo praks
Vrsta ukrepa: Partnerstvo za sodelovanje na področju mladine
Koordinator projekta: Caprifolen voltigeclubb (Švedska)

KAZALO VSEBINE

UVOD	3
2. Grška delavnica	4
3. Italijanska delavnica	5
4. Malteška delavnica	6
5. Slovenska delavnica	7
6. Španska delavnica	8
7. Švedska delavnica	9
8. POVZETEK	11

1. Uvod

Projekt Erasmus+ It starts with me (ISWM) izhaja iz prepričanja, da je vodstveni potencial univerzalen in da imajo posamezniki z invalidnostjo – prepogosto izključeni iz tradicionalnih vodstvenih načinov – neprecenljive prednosti in perspektive, ki lahko močno obogatijo vodenje v vseh sektorjih družbe. Snovalci projekta ISWM so se tega dobro zavedali in zato združili partnerje iz šestih evropskih držav: Grčije, Italije, Malte, Slovenije, Španije in Švedske, da bi razvili celovit okvir, katerega cilj je bil udeležence opremiti s ključnimi veščinami, samozavestjo in prepričanjem, da lahko prevzamejo vodstvene vloge in se v njih odlično izkažejo.

V središču projekta je koncept vključujočega vodenja: model, ki ceni raznolikost, empatijo, sodelovanje in dostopnost kot sestavne dele učinkovitega vodenja. Da bi to dosegli, je partnerstvo opredelilo šest ključnih stebrov, ki skupaj tvorijo temelje vključujočega vodenja: organizacija in načrtovanje, pobuda, izzivanje vključevanja in altruizem, moderiranje in struktura, javno nastopanje ter komunikacija. Vsaka partnerska država je prevzela odgovornost za zasnovo in izvedbo delavnice, posvečene enemu od teh stebrov, pri čemer je zagotovila, da celoten program odraža širok spekter kulturnih perspektiv, metod poučevanja in življenjskih izkušenj.

Ta sodelovalni in mednarodni pristop je privedel do kohezivnega, praktičnega in prilagodljivega učnega načrta, zasnovanega tako, da posameznikom omogoči prepoznavanje njihovih prirojenih sposobnosti, odpravljanje ovir za vključevanje in aktivno iskanje vodstvenih priložnosti v njihovih skupnostih in na delovnih mestih. Ta dokument vsebuje opis vsake od šestih delavnic.

2. Grška delavnica: Razumevanje invalidnosti

Delavnica se neposredno osredotoča na ključen vodstveni element – izziv vključevanja in altruizma. Glavni cilj je, da udeleženci invalidnost prenehajo dojemati kot osebno pomanjkljivost in jo začnejo razumeti skozi družbeni model. S tem želimo pokazati, da ovire in izključenost ustvarjajo okolje ter družbene strukture, ne pa sama invalidnost. Do konca delavnice bo jasno, da resnična dostopnost pomeni spreminjanje stališč in sistemov, ne pa ljudi.

Potek delavnice

1. Temeljna faza: Družbeni model

Seja se začne z jasnim uvodom v družbeni model. Kot osrednji vir uporabljamo kratek animirani videoposnetek »Dvignimo streho – socialni model invalidnosti«. Film pripoveduje zabavno, a ostro zgodbo o moškem, ki je »previsok« za svet, in takoj pokaže, kako izključenost izhaja iz načrta, ne iz posameznika. Po potrebi zagotovimo vizualne opise, ključni sklep pa je nepozaben: vodenje pomeni dvigniti streho, ne pa popravljati osebe.

2. Izkustvena faza: Izzivi

To je bistvo delavnice. Udeležence bomo vključili v serijo šestih zahtevnih dejavnosti, ki simulirajo ovire iz resničnega sveta. Ideja je, da bi »izziv vključenosti« postal dejanska, čuteča izkušnja. Udeleženci se z izključenostjo soočijo iz prve roke, kar jih spodbudi k vprašanju: "Kdo je izključen, kdaj in zakaj?"

Šest zanimivih izzivov vključuje:

- Tek v ravni črti (5 min)
- Ogled filma z zvočnim opisom (5 min)
- Limbo ples (prehajanje pod palico, nastavljeno na višino 1,5 m) (10 min)
- Ogled videoposnetka, predstavljenega izključno v znakovnem jeziku (5 min)
- Navigacija v gneči z določenimi fizičnimi mejami (5 min)
- Degustacija z zavezanimi očmi in kontrastnimi okusi, kot so piškoti, sir, limona in jalapeño paprike (10 min)

3. Refleksija in zaključna faza

Zaključili bomo z vodeno skupinsko razpravo, kjer udeleženci delijo svoja spoznanja in razpravljajo o tem, kako so se spremenili njihovi pogledi na dostopnost in vključenost. Za hitre, interaktivne povratne informacije uporabljamo Mentimeter, zaključek pa je lahkotna igrifikacija, s katero zagotovimo, da se ključna sporočila pozitivno in nepozabno vtisnejo v spomin.

3. Italijanska delavnica: Organizacija in načrtovanje

Ta delavnica se loteva organizacije in načrtovanja z raziskovanjem relacijske arhitekture: dinamičnega, pogosto nevidnega načina, kako se povezujemo in organiziramo znotraj skupin. Namesto, da se osredotočamo na toga pravila ali formalne hierarhije, odkrivamo, kako lahko močna koordinacija in vodenje naravno izhajata iz skupnega gibanja, zavedanja in zaupanja. Z zabavnimi dejavnostmi, ki temeljijo na telesu, ta delavnica udeležencem pomaga razviti prostorsko zavedanje, osredotočenost in skupno odgovornost, zaradi česar so bolj prilagodljivi in učinkoviti pri delu za doseg skupnega cilja.

Potek delavnice

Delavnica poteka skozi pet povezanih faz, ki postopno razvijajo osredotočenost skupine, krepijo samozavest udeležencev ter izostrijo njihove sposobnosti skupnega načrtovanja in organizacije.

1. Vzpostavljanje osredotočenosti in topline

Začnemo s hitrim vzpostavljanjem osredotočenosti in povezave. Otvoritveni ritual je preprost: stojimo v krogu, moderator ploska in vsi vzpostavijo hiter očesni stik z eno osebo, nato z več drugimi, dokler se z drugim ploskanjem vaja ne konča. Gre za kratko vajo, ki takoj pritegne pozornost.

2. Prva izkušnja: Opazovanje in povezovanje.

Vaja »Sprehajanje kipov« udeležence uči opazovanja in odzivanja. Prosto hodimo po prostoru, dokler znak ne nakaže, da se vsi ustavimo v določeni pozi. Nato se skupina razdeli: ena polovica ostane zamrznjena, druga pa opazuje. Če opazovalec najde zanimivo pozo, se ji približa, ustvari nov kip v odnosu do nje in s tem »osvobodi« prvotno osebo. Igra se nadaljuje, pri čemer se nenehno ustvarjajo nove oblike in odnosi. To je odlična vaja za razvijanje občutljivosti za druge, premišljeno odzivanje in razumevanje, kako lahko eno dejanje spremeni celoten skupni prostor.

3. Druga izkušnja: Skupinsko ustvarjanje

Žive skulpture so srce delavnice. Udeleženci oblikujejo majhne ekipe mešanih narodnosti. V vsaki skupini se dva prostovoljca javita za »kipa«, ostali pa za »kiparja«.

4. Gibanje skupine in skupno vodenje

Energija se spremeni, ko se udeleženci vrnejo v eno izmed svojih najljubših kiparskih poz. Ko se »muzej zapre«, kipi počasi oživijo – začnejo se ritmično gibati ob glasbi, pri tem pa ohranjajo elemente svojih končnih oblik. Celotna skupina se postopoma začne gibati usklajeno, prostor pa se spremeni v dinamično prizorišče skupnega ritma in gibanja. Ta kolektivni ples na čudovit način izraža bistvo odnosne organizacije – je tekoč, odziven in popolnoma vključujoč.

5. Zaključni ritual: Predaja štafetne palice

Za zaključek ponovimo ritual očesnega stika, vendar z bistveno razliko: tokrat udeleženec, ki ga izbere skupina, zaploska kot prvi in zadnji v skupini. Ta majhen, a simboličen trenutek slavi zaupanje, ki se je zgradilo, in skupno vodstveno kompetenco, ki se je razvila skozi celotno srečanje.

4. Malteška delavnica: Facilitacija in struktura

Malteška delavnica se osredotoča na vodenje in strukturo, s poudarkom na vlogi vodje pri namenskem oblikovanju varnega in vključujočega učnega okolja. Cilj je udeležence opremiti z bistvenimi veščinami za upravljanje skupinske dinamike, zagotavljanje enakopravne udeležbe in vodenje učne ure skozi jasne faze. Z uporabo preprostih, a učinkovitih orodij – od prebijanja ledu do podajanja in vrednotenja vsebin – delavnica pokaže, da dober facilitator ustvari strukturo, ki omogoča, da lahko vsak, ne glede na svoje sposobnosti, prispeva in se uči.

Potek delavnice

Ta delavnica predstavlja temelje za vodenje dobro strukturirane delavnice in udeležence uči, kako gladko prehajati med povezovanjem, poučevanjem in aktivnim sodelovanjem.

1. Vzpostavljajte povezave in varnosti

Za vzpostavitev pozitivnega in varnega vzdušja se srečanje začne s strukturirano igro »spoznavanja«. Udeleženci vržejo žogo v škatlo in če zadenejo, delijo nekaj, kar jim je všeč; če zgrešijo, delijo nekaj, kar jim ni všeč. Ta preprosta, na pravilih temelječa dejavnost učinkovito usmerja skupinsko energijo in ustvarja nadzorovano okolje za osebne delitve.

2. Strukturirano podajanje vsebine

Jedro delavnice prikazuje najboljše prakse za podajanje jasne in strukturirane vsebine. Moderatorji vodijo formalno predstavitev, osredotočeno na vprašanje »Kaj je delavnica?«. To je dober primer tega, kako učinkovito organizirati in predstaviti informacije. Takoj po predstavitvi udeleženci prejmejo list papirja in pisalo za dejavnost, pri kateri sami opredelijo pojem »delavnica«. Ta tehnika spodbuja aktivno razumevanje vsebine in omogoča interaktivno učenje.

3. Interaktivna vključevanje in zaključek

Delavnica preide v zelo interaktiven način dela prek pantomime. Ta dejavnost ponuja strukturiran, zabaven in neverbalen način skupinske interakcije ter učinkovito orodje za usmerjanje in dvig skupinske energije. Pantomima utrjuje vključujoče načelo, da komunikacija ni omejena le na govor. Ta privlačna dejavnost je prilagodljiv in praktičen način za zaključek srečanja, hkrati pa krepi sodelovanje in prilagodljivost – ključni lastnosti vsakega učinkovitega facilitatorja.

5. Slovenska delavnica: Javno nastopanje

Slovenska delavnica raziskuje javno nastopanje ne skozi formalne govore, temveč skozi dinamično prizmo ustvarjalne igre in medkulturne predstavitve. Z uporabo lika slovenskega narodnega junaka Kekca kot osrednje teme je cilj delavnice okrepiti samozavest udeležencev pri nastopanju pred občinstvom ter njihovo sposobnost uporabe različnih medijev – igre, glasbe in umetnosti – za učinkovito in prepričljivo sporočanje. Ta gledališki pristop spodbuja vse, da vadijo odrsko prisotnost in neverbalno komunikacijo v sproščenem, vključujočem in varnem okolju.

Potek delavnice

Enournna delavnica se odvija v privlačnem gledališkem slogu, ki zahteva nenehno sodelovanje občinstva.

1. Kulturni uvod in performans (začetna faza)

Delavnica se začne z majhno skupino udeležencev, ki pripravi oder s kratko uprizoritvijo znanega prizora lokalnega ljudskega junaka. Sledi skupni glasbeni nastop, kjer udeleženci z instrumenti (ropotuljico, trikotnikom in strgalom) ustvarijo ritem in zapojejo pesem ali zgodbo o Kekcu. Ta uvod takoj vzpostavi ton samozavesti pri nastopu in aktivnega izražanja glasu.

2. Kontekst in ustvarjalni povzetek (moderiranje)

Energija bo na kratko preusmerjena na formalno predstavitev moderatorjev, ki bodo razložili kulturni pomen tega lokalnega folklornega junaka in pomen pesmi ali zgodbe. Hkrati bo besedilo pesmi ali zgodbe napisano na list papirja, belo tablo ali tablo s kredo. Ta prepis bo postal osrednji povzetek glavne naloge, saj ta vaja izpostavlja jasn in strukturiran prikaz podajanja informacij – ključni element javnega nastopanja.

3. Priprava in izvedba skupine (kreativne predstavitve)

Na tej stopnji je treba občinstvo razdeliti v skupine in jim dodeliti nalogo, da pesem/zgodbo prevedejo (če gre za mednarodni kontekst) ali jo interpretirajo na svoj način ter pripravijo kreativno predstavitev (petje, ples, risanje ali igranje), s katero predstavijo novo različico.

Po 25 minutah priprav (s podporo slovenskih udeležencev in stalnim prevajanjem v angleščino) je bilo zadnjih 25 minut v celoti namenjenih javnim predstavitvam stvaritev posameznih držav. Ta zaključni del je bil vrhunska vaja javnega nastopanja, ki je od skupin zahtevala, da se organizirajo, nastopijo in povežejo s svojim občinstvom z uporabo energičnih, ustvarjalnih komunikacijskih veščin.

6. Španska delavnica: Pobuda

Ta delavnica se loteva koncepta pobude s poudarkom na aktivnem preizkušanju v praksi. Osrednji cilj je opolnomočiti udeležence, da postanejo samoiniciativni, samozavestno začnejo z dejanji, vodijo komunikacijo in se ustvarjalno prilagajajo nepričakovanim situacijam. Skozi niz igrivih, improvizacijskih vaj delavnica razvija ključne veščine, kot so neverbalno sporočanje, prepričljivo komuniciranje, spontano reševanje problemov ter sposobnost jasnega organiziranja skupinskih dejavnosti – vse to so bistveni elementi za prevzemanje pobude v katerem koli okolju.

Potek delavnice

Delavnica je strukturirana kot niz sedmih kratkih, energičnih dejavnosti, ki krepijo samozavest pri vodenju, sledenju in prilagajanju.

1. **Delavnica povezovanja in zrcaljenja** se začne z dvema kratkima, čutnima ogrevalnima vajama, ki sprostita telo in vzpostavita takojšnjo povezanost. Prva vaja, *Imena z gibom in zvokom*, od udeležencev zahteva, da si izmislijo in predstavijo edinstven način, kako se predstaviti – z gibom in zvokom – kar skupina takoj posnema. To postavi temelje za izražajno komunikacijo.
2. Sledi vaja **Zrcalo** – *Ustvari zvok in posnemaj*, kjer pari vadijo tako vodenje kot sledenje: ena oseba vodi drugo skozi zrcalne gibe, pri tem pa uporablja zvok in jasna navodila, pogosto tudi dotik – odvisno od tega, kako blizu sta si osebi, ki sta v paru.
3. **Moč prepričevanja**: na tej točki sledi vaja z naslovom *Pojdi z menoj – prepričaj, a ne sili*, ki predstavlja prvi neposredni preizkus pobude. Udeleženci morajo nekoga povabiti k dejavnosti zgolj z uporabo glasu in razlage. Namen vaje ni v tem, da nekoga nujno prepričajo, temveč da opazujejo odzive in vadijo, kako predstaviti ter razložiti idejo brez fizičnega pritiska.
4. **Spontana prilagoditev**: igra *Kaj delaš?* je improvizacijska vaja, ki spodbuja hitro prilagajanje. Ena oseba začne neko dejanje, druga jo vpraša: »Kaj delaš?«, prva pa odgovori z neko povsem drugo dejavnostjo. Nato druga oseba začne izvajati to novo dejanje. Vaja spodbuja spontano razmišljanje in zahteva jasno govorno izražanje, da se lahko vsi hitro prilagodijo nenehnim spremembam.

5. **Individualno izražanje in senzorično zavedanje:** ti dve individualni dejavnosti sta zasnovani za spodbujanje globoke povezanosti s samim seboj in ustvarjalne pobude. V dejavnosti *Prebujanje* udeleženci uprizorijo svojo jutranjo rutino v počasnem posnetku, pri čemer s telesom in glasom izrazijo občutek te osebne izkušnje.
6. Nato v vaji **Teksture** udeležence prosijo, naj izberejo namišljeni predmet ter s svojim telesom in zvokom izrazijo, kakšen je na otip – gladek, hrapav, lepljiv itd. Obe nalogi od udeleženca zahtevata, da svoje občutke in ideje izrazijo skozi predstavo.

7. Švedska delavnica: Komunikacijska pantomima

Švedska delavnica se osredotoča na osrednji steber vodenja – komunikacijo – in poudarja, da učinkovita izmenjava presega zgolj govorjenje. Glavni cilj je razviti globoko zavedanje o raznolikih komunikacijskih potrebah ter zgraditi praktične veščine prilagajanja sporočil za čim večjo jasnost in vključenost. Skozi niz igrivih izzivov se udeleženci učijo, kako začeti, sprejemati in posredovati informacije z uporabo verbalnih, neverbalnih in vizualnih metod, kar zagotavlja učinkovito komunikacijo ne glede na jezikovne ovire ali posebne potrebe glede dostopnosti.

Potek delavnice

Ta delavnica se poslužuje dinamične, večfazne strukture, ki udeležence vodi od raziskovanja pogostih komunikacijskih napak k skupnemu ustvarjanju vključujočih rešitev.

1. Ogrevalne dejavnosti: Prekinitev komunikacijske verige

Srečanje se začne z različicami klasične igre »telefonček«, ki že na začetku pokažejo, kako hitro lahko pride do popačenja sporočil, če se zanašamo le na eno obliko komunikacije:

- Govorni telefonček: posredovanje verbalnega sporočila po skupini.
- Risanje po hrbtu: neverbalno posredovanje vizualnega sporočila (oblik/simbolov) z risanjem po hrbtu naslednje osebe.
- Gibalni telefonček: posredovanje sporočila zgolj z govorico telesa in gibi.

2. Osrednja dejavnost: Izziv sodelovalne komunikacije

Osrednja dejavnost udeležence postavi pred resnične komunikacijske izzive, ki jih morajo reševati pod pritiskom:

Skupinske teme in razprava

Facilitatorji vsaki skupini na skrivaj dodelijo vsakdanji komunikacijski izziv (npr. vprašati za pot do stranišča v muzeju, naročiti hrano v tuji restavraciji ali poiskati pravi avtobus na novi postaji).

Skupine nato razpravljajo o svoji temi, pri čemer se osredotočijo na dva ključna vidika:

1. Kako temo učinkovito predstaviti.
2. Kako upoštevati morebitne potrebe po dostopnosti vseh članov.

Skupine se nato odločijo za način predstavitve, v katero vključijo različne komunikacijske pristope (vizualne elemente, geste, pripovedovanje ipd.).

Predstavitve

Vsaka skupina nato predstavi svojo rešitev ostalim udeležencem. Te predstavitve so glavni rezultat delavnice in naj bi odražale ustvarjalnost, vključevanje vseh članov ter prilagojeno komunikacijsko strategijo.

3. Razprava in refleksija

Delavnica se zaključi s kritično analizo ustvarjalnih rešitev in razpravo o praktični uporabi:

- Skupinska refleksija: udeleženci skupaj razpravljajo o predstavitev, s poudarkom na tem, kako uspešno so skupine naslovile izzive dostopnosti in komunikacije.
- Razprava o podporni tehnologiji (neobvezno): če čas dopušča, se lahko udeležencem predstavijo preprosta komunikacijska orodja (npr. aplikacije za pretvorbo besedila v govor ali slikovne table), ki jih lahko preizkusijo in delijo svoje misli o njihovi uporabnosti v vsakdanji komunikaciji.

Ta struktura udeležencem omogoča, da preidejo od prepoznavanja težav do aktivnega oblikovanja in predstavitve rešitev, kar zagotavlja praktično, izkustveno učenje, ki je neposredno povezano z vključujočim vodenjem.

8. Povzetek

Projekt It starts with me (ISWM) je razvil nov model razvoja voditeljstva, ki temelji na šestih medsebojno povezanih elementih, zasnovanih za opolnomočenje posameznikov – zlasti oseb z invalidnostjo – za vključujoče in učinkovito vodenje. Delavnice, razvite v okviru tega projekta, pa skupaj tvorijo kurikulum, ki ponuja nov pogled na sodelovalno in vključujoče voditeljstvo.

Prva delavnica, ki se ukvarja z izzivom vključevanja in altruizma (Grčija), predstavlja pomembno izhodišče. Udeležence spodbuja k prehodu na družbeni model invalidnosti, ki poudarja, da voditeljstvo pomeni odstranjevanje okoljskih in miselnih ovir, ne pa prilagajanje posameznika sistemu. Ta etični pristop nadgrajuje delavnica na temo organizacije in načrtovanja (Italija), ki presega toge strukture tradicionalnega vodenja in odpira prostor za vse posameznike. Vodje se učijo organizirati skupine na podlagi zaupanja, neverbalne zaznave in dinamičnih potreb, ki izhajajo iz skupnega prostora.

Na tej osnovi kurikulum ISWM gradi proaktivnost in izražanje glasu. Delavnica na temo pobude (Španija) udeležence spodbuja, da postanejo samoiniciativni, samozavestno začnejo z določenimi dejanji, se prilagajajo novim okoliščinam in vodijo druge z nevsiljivo komunikacijo. Ta praktični pristop dopolnjuje delavnica javnega nastopanja (Slovenija), ki se osredotoča na samozavest in skupinsko komunikacijo skozi ustvarjalno igro. Vodje se učijo povezovati z raznolikim občinstvom z uporabo telesa, glasu in medijev na izrazne, gledališke načine.

Zadnji stebri zagotavljajo, da je takšno voditeljstvo dostopno in pravično. Delavnica o komunikaciji (Švedska) razvija ključno veščino prilagajanja sporočil ter uči vodje, kako predvideti in premagovati senzorične, jezikovne in dostopnostne ovire za čim večjo jasnost in vključenost.

To uravnoteži delavnica na temo facilitacije in strukture (Malta), ki vodje opremi z znanjem za vodenje skupinskih procesov in strukturiranje učenja. Delavnica to pokaže skozi praktične korake: ustvarjanje varnega prostora, strukturirano podajanje vsebine in zagotavljanje enakovrednega sodelovanja vseh.

Kurikulum ISWM oblikuje celostnega vodjo – takšnega, ki deluje etično, zna strukturirano organizirati delo, se izraža proaktivno, se zlahka prilagaja spremembam in v vsaki svoji dejavnosti udejanja načela vključevanja.

It starts with me

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union